

Ministerstwo Sprawiedliwości

Podsekretarz Stanu
Zuzanna Rudzińska-Bluszcz

DLPC-I.053.3.2020
Warszawa, 05 kwietnia 2024 r.

Pan

Marcin Wiącek

Rzecznik Praw Obywatelskich

Szanowny Panie Rzeczniku,

W odpowiedzi na wystąpienie z dnia 6 marca 2024 r. (znak IV.511.221.2020.AOB), dotyczące problematyki współwystępowania w obrocie prawnym kilku postanowień sądowych stwierdzających nabycie spadku po tej samej osobie, uprzejmie wskazuję, co następuje.

W pierwszej kolejności bardzo dziękuję za kolejną informację, z której wynika, że problem zasygnalizowany we wcześniejszej korespondencji pozostaje aktualny.

Jednocześnie uprzejmie informuję, że opinia Instytutu Wymiaru Sprawiedliwości w przedmiocie przyczyn wydawania przez sądy kolejnych postanowień stwierdzających nabycie spadku po tym samym spadkodawcy została opracowana (przedstawiam ją w załączeniu), a na podstawie jej wniosków Ministerstwo Sprawiedliwości podjęło prace legislacyjne zmierzające do wyeliminowania sygnalizowanego problemu.

Po pierwsze w Departamencie Legislacyjnym Prawa Cywilnego opracowany został projekt zmiany ustawy – Kodeks postępowania cywilnego (dalej: „k.p.c.”), przewidujący wprowadzenie do k.p.c. przepisu art. 669², zgodnie z treścią którego sąd, który orzekł jako sąd pierwszej instancji w postępowaniu, w którym wydano kolejne postanowienie o stwierdzeniu nabycia spadku po tym samym spadkodawcy, będzie mógł je uchylić – także z urzędu – na posiedzeniu niejawnym. Sąd badał będzie jedynie fakt wydania

kolejnego prawomocnego postanowienia o stwierdzeniu nabycia spadku co do tego samego spadku. Uczestnikami takiego postępowania mają być uczestnicy postępowania, w którym zapadło prawomocne postanowienie o stwierdzeniu nabycia spadku, w przedmiocie uchylecia którego toczy się postępowanie. Postanowienie w przedmiocie uchylecia postanowienia będzie zaskarżalne zażaleniem.

Powyżej projektowany przepis został zawarty w projekcie o zmianie ustawy – Kodeks cywilny oraz ustawy – Kodeks postępowania cywilnego. Na posiedzeniu Zespołu do spraw Programowania Prac Rządu w dniu 22 marca 2024 r. projekt uzyskał wpis do wykazu prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów pod numerem UD30. W kolejności projekt zostanie skierowany do uzgodnień wewnątrzresortowych, a następnie uzgodnień międzyresortowych, konsultacji publicznych i opiniowania. W ramach procesu opiniowania, projekt zostanie przedstawiony także Rzecznikowi Praw Obywatelskich.

Niezależnie od powyższego pragnę wskazać, że w Ministerstwie Sprawiedliwości podjęto działania zmierzające do stworzenia mechanizmu prewencyjnego służącego eliminacji problemu podwójnych postanowień spadkowych poprzez ujawnienie informacji o toczących się postępowaniach spadkowych, a nie jedynie – jak dotychczas – o wydanych prawomocnych postanowieniach o stwierdzeniu nabycia spadku lub aktach poświadczenia dziedziczenia. W zakresie tego rozwiązania w toku prac koncepcyjno - analitycznych zarysowały się dwie koncepcje: jedna dotyczy ujawniania informacji w dedykowanym Centralnym Wykazie Spraw Spadkowych (CWSS), druga zaś rozbudowy funkcjonalności Rejestru Spadkowego wchodzącego w skład Systemu Rejestry Notarialne i ujawniania informacji o postępowaniach spadkowych w tym rejestrze. Aktualnie organizowane są spotkania członków Kierownictwa resortu, przedstawicieli Departamentu Informatyzacji i Rejestrów Sądowych, Departamentu Legislacyjnego Prawa Cywilnego oraz przedstawicieli Krajowej Rady Notarialnej, mające na celu ustalenie kierunku projektu.

Mając na uwadze powyższe pozostaję w przekonaniu, że wszystkie wypracowane w Ministerstwie instrumenty, po wdrożeniu ich w życie, przyczynią się co najmniej do zmniejszenia skali występującego problemu tzw. podwójnych postanowień spadkowych.

Jednocześnie pragnę zapewnić, że działania zmierzające do wdrożenia mechanizmów zapobiegających dublowaniu postanowień spadkowych są jednym z priorytetów Ministerstwa Sprawiedliwości.

Z wyrazami szacunku

Zuzanna Rudzińska-Bluszcz
Podsekretarz Stanu

/podpisano elektronicznie/

*Załącznik:
Opinia IWS Ryłski P. – Podwójne postanowienia spadkowe*